

เฉยอาริยะ หรือ เฉยปุณฺชน

โดย พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ณ พุทธสถานสันติอโศก

เรายังมีชีวิตอยู่ทุกลมเข้า นี่ก็คือความเกิด เราก็เกิดอยู่ตลอดเวลา นะ หายใจเกิด ยังมีชีวิตอยู่ ถ้าหายใจเข้า
ไม่ออก ตาย หายใจออกได้นะ ก็เรียกว่ามันยังมีลมเวียน เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสังสารวัฏฏ์ เป็นชีวิต
ถ้าหายใจเข้า แล้วไม่ออกตาย หรือว่าหายใจออกแล้วไม่เข้าอีก จบ มันก็ตายอีก เป็นช่วงหนึ่งๆ เพราะฉะนั้น
ตราบิดที่เรายังมีชีวิตที่วนเวียนอยู่ มันก็ซ้ำซาก เหมือน หายใจเข้า เหมือนหายใจออก
นั่นอาตมาสรุปให้ฟังสั้นที่สุดแล้ว การหายใจเข้า หายใจออกแล้ว มันก็สะดอก หายใจเข้าหายใจออกเป็นปกติ
หายใจเข้า หายใจออก ไม่ทุกข์ ไม่เดือดร้อนอะไร นั่นแสดงว่า ชีวิตปกติ ชีวิตสมบุรณ์
และชีวิตก็ซ้ำซากอยู่อย่างนั้นแหละ ผู้ที่ซ้ำซากได้สูงสุดแล้ว ก็ปกติสมบุรณ์ไม่ทุกข์ไม่เดือดร้อนอะไร ผู้นั้นก็สบาย
ผู้ที่ซ้ำซาก หมุนเวียนอยู่ได้อย่างนั้น และ สบายแล้ว

ชีวิตจริงๆ ที่พระพุทธเจ้าท่านสอนเรา ท่านให้รู้ว่าชีวิตกับไม่มีชีวิต ไม่มีชีวิต ท่านก็ว่าไม่มีชีวิต ก็คล้ายกับ
ปริณิพพาน มีชีวิตอยู่ก็อยู่ให้เจริญ เมื่อมันยังมีสังสารวัฏฏ์ ก็เป็นสังสารวัฏฏ์ที่หมุนเวียนอยู่ มีเกิดก็เกิดให้เจริญ
เพราะฉะนั้น หายใจเข้าก็ต้องพยายามเป็นผู้ที่หายใจเข้าอย่างมีประโยชน์ อย่างมีความเจริญประโยชน์ตน
ประโยชน์ตนจริงๆ และอาตมาก็ยื่นยอให้ฟังแล้ว ประโยชน์จริงๆ มันก็คือประโยชน์ผู้อื่น จะเป็นอันเดียวกัน
เมื่อเราละตัวตนได้หมด เพราะฉะนั้น จะมีชีวิตก็คือกลไก เราเหมือนเครื่องกล วิเศษอยู่ตรงที่ว่า
เรามีปัญญาเป็นผู้ขับเคลื่อน ปัญญาตัวนี้เป็นปัญญาอันสูงสุด ปัญญาปราศจากตัวตน ปัญญาของตัวญาณ
วิมุตติญาณทัสนะ เป็นญาณสุดยอดแล้ว ผู้มีวิชา ๙ แล้ว เป็นวิชาหรือเป็นญาณ หรือเป็นความรู้
แล้วมีชีวิตอยู่ อย่างรู้ๆ สิ่งแวดล้อม พร้อม เรียกว่า กายี รู้องค์ประกอบ เรียกว่ากาย กายี รู้องค์ประชุม ทั้งนอก
ประชุมกันอยู่ ทั้งนอกและใน และเรา ก็ได้ฝึกมาแล้ว เป็นผู้รู้จักความรู้สึกของตนเอง จนชำกิเลส
ในความรู้สึกของตนเอง คือในเวทนา วิเคราะห์วิจัยจากเวทนา ตั้งแต่เวทนา ๒ เวทนา ๓ เวทนา ๕ เวทนา ๖
เวทนา ๑๔ เวทนา ๓๖ เวทนา ๑๐๘

วิจัยวิเคราะห์จนรู้จักกิเลสตัณหาอุปาทาน จนหมดอุปาทาน มีชีวิตอยู่อย่างสมาทาน รู้จักจิตใจ
โดยเฉพาะจิตใจของตนเอง นี้รู้รอบ รู้แจ้งในจิตใจ หรือ จิตวิญญาณ แล้วว่า มันเป็นอย่างนี้ มันไม่ใช่ ตัวตนอะไร
มันเป็นองค์ประกอบด้วยเหตุปัจจัย มีชีวิตอยู่ ก็มีแต่จะเครื่องกล แล้วก็ใช้ญาณ หรือวิชา ที่พิเศษนั้น
สั่งการให้มันอยู่กับสังคมเขา โดยรับใช้ หรือโดยมีประโยชน์คุณค่า ไม่เพื่อตัวเพื่อตนอะไร อีกเลย

เป็นพระอาริยเจ้า พระอรหันต์เจ้า รู้จักกาย รู้จักเวทนา รู้จักจิตตนเองดีแล้ว จิตตนเอง มีกิเลส อะไรอย่างไร ก็เข้าใจ จนกระทั่ง อาสวกักขณญาณ รู้จักอนุตรจิต จิตเป็นสมาhitจิต จิตเป็นวิมุตติจิต จิตเป็นจิตอยู่เหนือโลก โลกุตระจิต โลกุตระจิตก็เป็นจิตอนุตรจิต เป็นจิตที่เป็นสมาhitจิต เป็นจิตที่เป็น วิมุตติจิต เป็นจิตที่มั่นคง ตั้งมั่น มั่นคง ชนิดที่ว่า เป็นจิตที่แข็งแรง เป็นจิตที่ทำประโยชน์ คุณค่า ตามสถานภาพของ พระอรหันต์แต่ละองค์ๆ

แล้วจิตก็วิมุตติหลุดพ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ท่านเอง ท่านใช้จิตนี้ ให้ยึดเป็นสมาทาน ให้รู้จักกาละ รู้จักความพอเหมาะพอดี ความควร ทำให้พอเหมาะ พอดี นิรวรณนั้นไม่มีแล้ว อายุตนะก็ยังเหลืออยู่ ชันน์ & ยังเหลืออยู่ อายุตนะยังเหลืออยู่ ก็รู้จักชันน์ & สักแต่ว่า ชันน์ & รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มั่นก็ทำหน้าที่ชันน์ & ของมัน ไม่มีอุปาทาน ในชันน์ & อายุตนะ ๖ ก็สักว่าอายุตนะ ๖ มันสัมผัส มีอายุตนะก็มีเหมือนคนทุกๆ คน มีอายุตนะนอก อายุตนะใน มีวิญญาณอยู่ มีผัสสะอยู่ มีเวทนาอยู่ ก็เป็นชันน์ธรรมดา เป็นเวทนา ก็รู้แล้ว เป็นชันน์

แม้ที่สุดท่านจะใช้สัญญาอย่างมาก คือการกำหนดรู้ แล้วก็การกำหนดในปัจจุบัน การกำหนดรู้ไปถึง อดีต เท่าไร ก็แล้วแต่ จะมีอนาคตตั้งสญาณกำหนดรู้ไปในอนาคต ก็เป็นเรื่องของท่านที่จะรู้ มีญาณรู้ ก็ใช้การกำหนดสัญญา นี้แหละเป็นหลัก ความรู้สึกของท่านก็รู้สึกของท่าน มีฐานอุเบกขา เป็นตัว อาศัย อุเบกขาเวทนา และไม่ใช้อุเบกขาเวทนา อย่าง เคหสิตอุเบกขาด้วย

เมื่อวานนี้เห็นท่านสรณีย โธบาย เคหสิตอุเบกขา มันยังไม่ครบ เคหสิตอุเบกขานั้น เป็นอุเบกขา คือ การวางเฉยชนิดที่มันเฉยโดยไม่มีญาณ เฉยอย่างปุถุชน เฉยอย่างไม่มีญาณเฉพาะ อย่างไม่มีปัญญา นะ เฉยอย่างไม่รู้ ไม่รู้ตัว ไม่รู้เรื่อง มันเป็นอัตโนมิตี มันเป็นธรรมดาของปุถุชน มันมีวาระที่เฉย อุเบกขาของ ปุถุชน หรือ เคหสิตะ คือมันไม่มีองค์ประกอบของมรรค เป็นอุเบกขาที่มันเฉย โดยไม่มีตัว ภาวะของ มีสติสัมโพชฌงค์ มีธัมมวิจยสัมโพชฌงค์ มีวิริยสัมโพชฌงค์ หรือว่าไม่มีองค์ประกอบของ โพธิปักขิยธรรม ๔ หลักแรกนะ

ไม่มีสติปัฏฐาน ๔ ไม่มีสัมมัปปธาน หรือไม่มี อิทธิบาท ๔ มันปล่อยปละ ละเลยไป

แม้แต่พวกเรา นักปฏิบัติธรรม มันก็มีวาระที่จะลืม วาระที่จะทำให้ตัวเองปล่อย มันอุเบกขาเคหสิตะ นั้นแหละ ในช่วงที่ไม่มีโพชฌงค์ ๗ ประกอบร่วมกับเวลามีชีวิตอยู่ธรรมดานี้ ไม่มีโพชฌงค์ ๗ เมื่อไม่มีโพชฌงค์ ๗ มันก็มีการคิด มีการพูด มีการงาน มีการทำอาชีพอะไรอยู่ มันก็มี แต่ว่าสติ มันไม่เป็นสัมมาสติ หรือไม่เป็นสติสัมโพชฌงค์ ความพยายาม มันไม่เป็นสัมมาวายามะ หรือ มันไม่เป็น วิริยสัมโพชฌงค์ ทิฐิแม้จะเป็นสัมมาทิฐิ แต่มันไม่มีกำลังที่ห้อมล้อม สติไม่เป็นสัมมาสติ วายามะไม่เป็นสัมมาวายามะ หรือสติ

คุณสามารถทำให้เป็นสติแห่งการตรัสรู้ได้แล้ว แต่ในขณะนั้น คุณเผลอไป สติของคุณ

ไม่ได้ตั้งอยู่ในลักษณะของสติสัมโพชฌงค์ สติไม่มีการรู้ตัวทั่วพร้อม ไม่มีการปฏิบัติ ที่มีโพชฌงค์เข้าไปประกอบ หรือไม่มีโพธิปักขิยธรรม ๔ หลัก ๔ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ มันไม่มีพร้อม มันไม่เกิดวงจรรก

ของการปฏิบัติธรรม ในระดับ สัมมาอาริยมรรค คือกลไก ที่มันจะขัดเกลา กลไกที่เดินในมรรค
เดินในมรรค หมายความว่า มันมีโพชนงค์ เข้าไปร่วมกับมรรค คิดก็รู้ตัวได้วิจย พุดก็รู้ตัวได้วิจย ทำงาน
ทำการกระทำกายกรรม ทำอะไรอยู่ทั้งหมด กรรมทุกกรรม เราได้วิจย งานทุกงาน อาชีพทุก อาชีพ
ที่เรากำลังทำในปัจจุบันนี้ วิปัสสนา มีเงื่อนไขหลักอันหนึ่ง ก็คือ ในขณะที่ปัจจุบันนี้
เรามีองค์ประกอบของโพชนงค์ หรือมีองค์ประกอบของโพธิปักขิยธรรม มีเดินบทยอยู่ ติดเครื่องอยู่ ไม่ใช่ว่าล้มไป
เครื่องดับ หรือว่ามันตกลงไป เผลอไปเป็นแบบปุถุชน เป็นโสมนุษย์ชั่วคราว ไม่ได้สังวร ไม่ได้ปหาน
ไม่ได้ต่อสู้กิเลส ไม่ได้รู้กิเลส ปล่อยให้กิเลสทำงานชั่วคราว

ถ้าคุณรู้ตัว มีสติสัมโพชนงค์ รู้ตัวในขณะที่นั้นนะ แล้วก็ได้วิจย มีมุกตธาตุ ทำงานอย่าง รู้รอบรู้ใน
รู้อายตนะนอก รู้อายตนะใน มีวิญญาณ มีผัสสะ จับเวทนา รู้ขยาย รู้องค์ประกอบนอกในขยายรู้ เอาจิตวิจย
หมดแหละ มันสมควรหรือไม่สมควร กิเลสเกิดอาการ เกิดกิเลสประกอบอยู่ในเวทนานั้น อย่างไร แล้วก็ต่อสู้
แม้คุณกำลังจะต่อสู้ แพ้มัน คุณก็ยังเป็นผู้ที่กำลังเดินโพชนงค์อยู่ แต่ว่าแพ้ แพ้ได้ กิเลสมันเก่งกว่า ก็รู้ตัวว่า
เราเองเราแพ้ ก็ต้องพยายามต่อสู้ พยายามใช้ทั้งสมถภาวนา ทั้งวิปัสสนาภาวนา พยายามจริงๆ คุณได้สู้
เป็นนักรบ ในขณะที่คุณเป็นนักรบ อยู่ไหนแหละ คุณกำลังเดินทาง อาจจะถอยหลัง เดินหน้าๆ แต่อยู่ในมรรค
กำลังเป็นนักรบต่อสู้เลย

ถ้าคุณยังชนะกิเลส รบชนะ กิเลสลดลง ว่างคลายได้ เดินหน้า มรรคก็ก้าวหน้าขึ้นไป อยู่ในทาง
เดินหน้าไปเรื่อยๆ นั่นก็จะได้ประโยชน์ ได้ผลของเรา ก็คือ เดินมรรคไปเรื่อยๆ จนกว่าจะถึงแต่ละ รอบๆ
หรือแต่ละสถานีคล้ายๆ อย่างนั้น แต่ละรอบๆ จะมีกำลังหดไปเรื่อยๆ ได้กำลังได้ซบซ้อน ถอยหน้า
ถอยหลังซบซ้อน จนกระทั่ง เดินหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ ไปได้ซิด จะเป็นรอบๆ คือปริมาณของ คุณภาพของธรรมะ
ปริมาณของเนื้อหาของธรรมะที่เราได้ มันก็เหมือนกันกับนักช่างกล นักคิดช่างกล เขาคิดเครื่องกล
มันได้รอบของมันๆ ไปเรื่อยๆ เขาจะรู้ว่า รอบการทนี่ มันจะทอดเป็นรอบๆ ไป และ มันจะมีพลังเสริม
มันก็คือการเสริมความต้งมัน ความยังยืน ความแข็งแรง มันเป็นธรรมชาติของพลัง ซึ่งทางด้านช่างกล
นักวิทยาศาสตร์อะไรพวกนี้ เขาก็จะรู้ดี พวกเราก็คงพอมีความรู้ มันมีรอบของมัน อย่างนั้นจริงๆ
เพราะผู้ใดปฏิบัติอยู่ในหลัก โพธิปักขิยธรรม ในหลักโพชนงค์ ทุกเวลาปฏิบัติ มรรคองค์ ๘ บอกแล้วว่า
ตัวสำคัญก็คือ เรียนรู้วิถี เรียนรู้ความเข้าใจ เรียนรู้จนกระทั่ง เราเห็นแล้วว่า อย่างนี้แหละ เป็นความเห็นที่ถูกต้อง
เสร็จแล้ว เราก็พากเพียรปฏิบัติเรื่อยๆ มีวายเป็น มีสติประกอบ เป็นตัวประกอบกัน ปฏิบัติสั่งสม ลงไป
ตัวปฏิบัติก็อยู่ที่ สังกกับปะ วาจา กัมมันตะ อาชีวะนี้แหละ บทปฏิบัติสั่งสมลงเป็นสัมมาสมาธิ
ก็คือรอบที่ได้ไปเรื่อยๆ สั่งสมความต้งมันแข็งแรง เป็นสัมมาสมาธิ รอบที่มันยังไม่เป็นสมาธิ
มันก็สั่งสมพลังอินทรีย์ พละๆ ไปเรื่อยๆ จนได้รอบ แต่ละรอบๆ มันก็เป็นสมาธิไปเรื่อยๆ สมาธิก็

แก้คำขี้มาเรื่อยๆ เป็น อุปปนา พุยุปปนา เจตโส อภิโรปนา ไปรอบแล้วรอบแล้ว เรื่องแล้วเรื่องเล่า เหตุปัจจัยแล้ว

เหตุปัจจัยแล้ว ได้สั่งสมไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้น ในช่วงที่อาตมาว่า ช่วงใดที่เราผล

ช่วงที่ผลดั่งที่อธิบายไปนั้นแหละ เป็นช่วงที่เราขาดทุน ช่วงที่เราฝึกเพียร ให้มันมีองค์แห่งมรรค

ให้มันมีบทแห่งโพชฌงค์ เดินโพชฌงค์แห่งการเดินไปสู่นิพพาน ไปสู่ปรินิพพาน สู่จุดหมายปลาย ทาง
ไปสู่การถอนอาสวะ ไปสู่ความสมบูรณ์ ของความเป็นมนุษย์ โพชฌงค์จึงเป็นตัวเดินแท้เลย ถ้าปฏิบัติถูกต้อง
มีองค์ประกอบของโพชฌงค์ ๓ ได้โพชฌงค์ ๔ โพชฌงค์ ๕ โพชฌงค์ ๖ สั่งสมลง เป็นโพชฌงค์ ๗ มันซ้อน
ในสัมโพชฌงค์ สมภาติสัมโพชฌงค์ แล้วลึกลงไปในสมภาติสัมโพชฌงค์นั้น สั่งสมลงเป็น อุเบกขาสัมโพชฌงค์
เป็นฐานนิพพาน

ที่อาตมาว่า เป็นฐานนิพพาน อุเบกขาสัมโพชฌงค์ เป็นอุเบกขา เนกขมุขมุตติกา อุเปกขา จนถึง เนกขมุขมุตติ
โสมนัสส์ คือ คุณปฏิบัติได้ผล ในขณะที่คุณปฏิบัติ มันยังไม่ได้ผล เป็นเนกขมุขมุตติ โสมนัสส์ ยังสู้อยู่ บางทีมันแพ้
มันก็โสมนัส แต่เนกขัมมะ ในขณะที่นั้นคุณกำลังปฏิบัติ เนกขัมมะ สู้อยู่เป็น พระโยคาวจร มีญาณปัญญาว่าเราสู

แพ้กิเลสก็แล้วแต่ ถอยหลังบ้าง เดินหน้าบ้าง สูๆ บางทีทุกขวิรือน บาดเจ็บเลยนี่แหละ

อธิบายอย่างหนึ่งกำลังภายใน บางทีบาดเจ็บ แต่คุณรู้ตัวว่า ปฏิบัติถูกทางอยู่ เป็นโสมนัส เนกขัมมุตติโสมนัส
ไม่ใช่เคหสิตโสมนัส ต้องรู้ความต่าง ลิงคะของ เคหสิตโสมนัส นั้นมันไม่รู้เรื่อง มันอยากได้ จะไปบำเรอใจตัวเอง

แต่มันไม่ได้สนใจตัวเอง ที่จะบำเรอ และมันก็โสมนัส เคหสิตโสมนัสต่างกับเนกขัมมุตติโสมนัส

เคหสิตโสมนัสก็บำเรอพอได้สนใจ ก็เป็น เคหสิตโสมนัสไป ก็ต้องรู้ ก็ต่างกับเคหสิตะ ต่างกับกับ

เนกขัมมุตติโสมนัส ก็ต่างกัน ต่างกันอย่างไร ต้องรู้อาการในจิตใจ แม้แต่อุเบกขา

ที่อาตมาหยิบเอามาอธิบายก่อน

โอ ตอนนั้นผลออกไปเป็นฝ่ายค้าน ตอนที่อุเบกขานี้คือตัวผลอดตัว ไม่ค่อยรู้ตัว มาปฏิบัติแล้ว มาเป็น
นักปฏิบัติธรรมแล้ว จะสูมันมาเฉยแล้วเหมือนกับว่าง ที่อาตมาว่าว่างนี้แหละ ไม่ใช่ว่างอาริยะ มาถึงขั้น **เคหสิตา**
อุเปกขา แล้วนี่ที่ท่านว่า อาตมายกตัวอย่าง ที่พุทธทาสเอามาอธิบาย ว่าแล้วก็ไป ตีขลุ่ยว่า คนเรา

มันไม่ได้ทุกข์ตลอดกาล มันไม่ได้มีกิเลสตลอดกาลหรอก เพราะฉะนั้น ตอนที่ไม่มี กิเลส กาลนั้นแหละ คือ

นิพพานชั่วคราว ตอนที่ไม่มีกิเลสนั้นแหละ ตอนจิตว่างๆ นั้นแหละ นิพพานชั่วคราว

อาตมาว่านี่แหละ ท่านอธิบายตรงนี้แหละไม่ละเอียดยพอ แล้วนี่ก็ไม่ได้พอ เพราะท่านไม่ได้อ่านพวกจิต เจตสิก

อย่างอภิธรรมนี้เท่าไร ท่านก็เลยไปเข้าใจเอาว่า ใจช่วงที่ว่างๆนั้นแหละจิตว่าง จิตไม่มีกิเลส

จริงมันว่างเหมือนว่าง แต่มันว่างอันธพาล มันว่างเคหสิตอุเบกขา จิตมันว่างเฉย จิตมันว่าง

ประเด็นอย่างนี้ ละเอียดยกซึ่ง ฟังดีๆ เรามีกันทุกคน จะต้องรู้ให้ชัด ถ้าไม่รู้ชัดแล้ว คุณจะกลายเป็น

อย่างที่ท่านพุทธทาส ที่ไปพูดอย่างนั้น เลยไปเข้าใจอย่างท่านพุทธทาส ตอนนั้น มันว่าง อยู่แล้วนี่ หนักเข้า

ก็ทำให้จิตว่าง นี่ประเภทแบบภาซี ลืมๆมันไปเลย ใช้น้ำมันมาใช้คาถา อย่าไปยึดมั่น ถือมัน ทุกอย่างไม่เที่ยง
ใช้ตรรกะทุกอย่าง ไม่ใช่ตัวตน ว่าสบายแล้ว เป็น synthomatic treatment เป็นการ บำบัดอาการเท่านั้น
ปวดท้องกินยาแก้ปวดเฉยๆ แต่ไม่สาวไปหาเหตุ ไม่ไล่จับตัวที่เป็นเหตุ แทนนี้ให้ทัน จับได้ไล่ทัน จับตัวนั้นให้ได้
สาวไปหา radical treatment ไปหาต้นเหตุ ของตัวที่จะบำบัด คือการแก้ปัญญา คือปวดท้องนี้ มันเกิดจากอะไร
นี่ตามไปเหตุนี้ อ้อตะปุ เข้าไปในท้อง ๗ ตัว ต้องเอา ตะปุกออกให้ได้ ปวดท้องเพราะว่ากินอาหารเป็นพิษ
ก็แก้อาหารเป็นพิษนั้น ปวดท้องเพราะเป็นแผล ในลำไส้ ก็แก้รักษาแผลที่ลำไส้ ปวดท้องเพราะตัวเองนั้นแหละ
ยึดมั่นถือมั่น จนกระทั่ง อัดตามากนัก จนเครียดๆ แล้วก็ไปกดดันประสาท ปวดท้องเป็น psychosis
เป็นโรคทางจิต ไม่ได้มีอะไรสักหน่อย จิตตัวเอง ทำให้ตัวเองปวดท้อง ก็ไปแก้จิต ทำไม่ถึงเครียด
เครียดเพราะเรื่องอะไร เพราะยึดมั่นถือมั่น มาก เครียดเพราะไม่รู้จักความผ่อนหนักผ่อนเบา ความควรวาง
ควรลดนั้นๆ นี่ๆ ให้รู้จักขนาดที่ พอเหมาะพอดี อะไรก็แล้วแต่ สาวไปหาเหตุ แล้วแก้ที่ต้นเหตุ
ไม่ใช่ว่าอะไรก็ไม่เที่ยง นั้นเป็นตรรกะ เพราะฉะนั้น จะเห็นเป็นตรรกะเท่านั้น ตัวนั้นแหละเป็นภาซีกรุง
ที่ได้คาถามาใช้เท่านั้น ภาซีกรุงที่ได้คาถามาใช้ อย่างนี้ไม่มีทางที่จะเป็น อรหันต์หรอก
อนัตตาแบบตรรกศาสตร์มาแก้ อะไรก็ไม่ใช่ตัวตน อะไรก็ไม่เที่ยง เป็นไตรลักษณ์อย่างตรรกศาสตร์ เป็นคาถาแก้
จริง มันแก้ได้ชั่วคราว และมันก็ใช้ได้ด้วย และเราก็ใช้ คนไหนเข้าใจ ก็ต้องใช้บ้าง เท่านั้นแหละ ชั่วคราว
แต่อย่างนี้ว่านี่มันถาวร มันเป็นเรื่องถึงขั้นปรมาตม์ จับมันคืนตาย ในจิตเจตสิก ไล่เลียง จับเนื้อตัวกิเลสได้ให้ชัด
แล้วจนกระทั่งสามารถที่จะทำให้กิเลส ลดจางด้วยปัญญาด้วย ด้วยวิปัสสนาญาณ เป็นญาณที่เห็นเหตุเห็นผล
เห็นหลักฐานความจริงเลยว่า เอ๊ย ไปยึดมั่นเข้า ไปจริงจังกับมันเข้า ไปเห็นมันเป็นตัวฤทธิตัวเดช
ให้มันมามีตัวแรง อะไรอยู่ในชีวิตเรา อยู่ในจิต วิญญาณเรา เราโง่งตายเลย เห็นด้วยญาณแล้วว่า โอ้
ว่ามันไม่จริงจัง มันไม่ใช่ของจริงหรอก ไม่ใช่ตัว ใช้ตนอะไรหรอก กิเลส เห็นมันจนกระทั่งว่า มันไม่มีตัวตน
มันไม่มีฤทธิเดช มันไม่มีอาการ มันไม่มีแรง ที่จะมาทำปฏิกริยาในจิตอะไรกับเรา จนมันไม่เกิดอาการอย่างนี้
เพราะเหตุ จะเหตุนอก เหตุในอะไร ก็แล้วแต่ ที่มันกระทบสัมผัสกับเรา เหตุเป็นวัตถุ เหตุเป็นกิริยาของมนุษย์
เหตุเป็นตัวตน เหตุเป็น กระแสอย่างบาง ทางนามธรรม มันมากระทบเรา แล้วเรารู้เท่าทัน
แม้กระแสของสังคัม กระแสของกิริยามนุษย์แต่ละคน กระแสของหลายๆ คนรวมกัน กระแส ความชอบ
ความไม่ชอบเป็นต้น แล้วเราก็เอาสิ่งเหล่านั้นมาเป็นองค์ประกอบ ในการวินิจฉัยเหตุผล วินิจฉัยความพอเหมาะ
พอดีสมทุกอย่าง เสร็จแล้ว เราก็ไม่ได้เกิดจิตกิเลส จิตของเรากียังว่างเฉย เป็นอุเบกขา
ชนิดที่มีญาณปัญญาประกอบรู้เลยว่าอุเบกขานี้ว่างเฉย และแล้วเราก็หยิบเอาทุกอย่าง นี้มา ไม่ปฏิเสธ
ไม่ดูถูกดูแคลนอะไร หยิบมาใช้ในการสังเคราะห์ มาบวกลบคูณหาร มาพิจารณาพร้อม เป็นเหตุผล ครบครัน
เป็นข้อมูล เหมือนคอมพิวเตอร์ ที่รับข้อมูลทุกอย่าง ด้วยใจไม่ผลัดไต่ ไม่ชิง ไม่ชอบ ข้อมูลเหตุเหล่านั้น

ก็มีเหตุผลทุกอย่าง ไม่ลำเอียง ไม่ผลักอันหนึ่ง ไม่ดูดอันหนึ่ง รับมาเป็น บวกลบ คุณหารมา มา solve มาร่วมสังเคราะห์ บวกลบคูณหาร มาร่วมทำเป็นข้อมูล ที่จะให้เรา วินิจฉัย มันก็จะได้ค่าที่ไม่ลำเอียง

เป็นค่าที่สมบูรณ์ครบครัน มีข้อมูลมากเท่าไรก็ยิ่งดี

จนสุดท้าย เราก็ทำงานโดยจะบวกลบคูณหารอะไรก็ได้ แต่จิตใจก็อุเบกขา สังขารได้จิต อุเบกขาคือ ปรงร่วม ร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมเห็น ร่วมทำ ร่วมวินิจฉัยอะไรทุกอย่าง สังขารทำงานได้เป็นวิสังขาร เป็นการปรงอย่างวิเศษยิ่ง

จิตนี้เป็นตัววิเศษ โดยไม่มีอะไร ไม่มีกิเลส ไม่มีตัวตนของกิเลส เป็นการปรง อย่างอนัตตา กำหนดรู้ก็ยิ่งเก่ง สัญญาก็ยิ่งเป็นปัญญาที่ยิ่งเก่งๆ เรื่อยๆ การกำหนดรู้ ความจำก็จะดี เอาเหตุผลจากอดีต หยั่งรู้อดีตไปเรื่อยๆ ไป

เป็นความรู้อย่างอดีตไปมากขึ้น เป็น บุญเพียรวิธานุสติ ญาณ ลึกขึ้น ยิ่งทำก็ยิ่งลึกขึ้นเรื่อยๆ

จึงมีอภิญญาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

พระอรหันต์เจ้า ยังทำงาน อยู่เมื่อไหร่ ก็มีอภิญญาเสริม พระโพธิสัตว์เสริม อภิญญาเสริมขึ้นมา โดยสังจะ

ไม่มีใครไปแกล้ง ไม่มีอะไรมาขัดเยียด เพราะเราฝึกเราปรี้อ ทุกอย่างเจริญยิ่งขึ้น เวทนา ก็ยิ่งเก่ง

อุเบกขาก็แข็งแรง โสมนัสก็โดยสักแต่ว่าโสมนัส ที่เคยอธิบายแล้ว ว่ามันเป็น มูทิตาจิต เป็นการเข้าถึง อนุโมทนา ในระดับบุญขั้นสูง บุญของอริยะ เป็นปัตตานุโมทนาภัยของอริยะ เป็นการ เข้าถึงความยินดี ปัตตานุโมทนาภัย

ยินดีที่ได้ดี ที่เห็นความเป็นเทวดาขั้นสูง จิตของเราแน่แหละเจริญ

เป็นเทวดาขั้นสูงขึ้นไปเรื่อยๆหรือยินดีในบุญเมื่อท่านละกิเลสของท่านหมด ท่านก็มีแต่จะไปขัดเกลา บุญคือการขัดเกลา ขัดเกลาให้ผู้อื่น ท่านก็ยิ่งรู้ว่าทำอย่างไรช่วยผู้อื่นได้ ขัดเกลาหรือชนสัตว์ได้ ช่วยผู้อื่น เจริญขึ้นได้ ทำให้ผู้อื่นเป็นเทวดาที่แท้จริง เป็นอุบัติเทพขึ้นไปได้ จนเป็นวิสุทธิเทพ ช่วยผู้อื่น เป็นอุบัติเทพ

ช่วยผู้อื่นเป็นวิสุทธิเทพขึ้นได้ ก็รู้ว่าดี ยินดีที่เขาได้ดี มูทิตาจิตเกิด หรือเข้าถึง ปัตตานุโมทนาภัยของพระอริยะ

หรือเป็นพระอรหันต์โนนแหละ จิตก็ยิ่งเจริญ จิตก็เจริญได้ตลอดไป สัมผัสพัพพัญญุตญาณ

ก็ได้เจริญขึ้นไปเรื่อยๆ มีแต่ประโยชน์ท่าน และ มันก็เจริญไปตามภาวะจริงๆ เจริญไปตามที่ท่านยังมีการเกิดอยู่ ยังไม่ยอมมปริณิพพาน เพราะฉะนั้น ก็ใช้ขันธ ๕ รู้จักขันธ ๕ รู้จัก อายตนะดี โภชนงค์ก็เป็นตัวเดินตัวก้าวไป

ถ้าเราก้าวไปสู่ความเป็นอริยะ แคโสดา สกิทา อนาคา อรหันต์ ก็ก้าวไปถึงอรหันต์

ถ้าคุณเป็นอรหันต์แล้ว คุณก้าวไปสู่สัมมาสัมพุทธะ ก้าวไปอย่างนั้นจริงๆ ก้าวเดินอยู่ โภชนงค์นี้ ก็ยิ่งเจริญ

เป็นตัวก้าวไปสู่ สัมมาสัมพุทธะโนนแหละ ก็อยู่ในลักษณะมรรคองค์ ๘ ไม่ออกเหนือ ไปจาก สังกับปะ วาจา

กัมมันตะ อาชีวะ ตรงไหน หากเพียงประโยชน์ตน จนเป็นพระอรหันต์ จะมีแต่ ประโยชน์ท่าน

จนเป็นสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็อยู่ที่สังกับปะ วาจา กัมมันตะ อาชีวะ อยู่กับมนุษยชาติ อยู่กับกรรม ๓ อยู่กับการงาน

อยู่กับอาชีพของมนุษย์ มนุษย์ไม่มีอาชีพไม่ได้ อาชีพที่จริงมันก็แปลว่า ชีวิตเท่านั้นแหละ ชีพก็คือชีวิต ชีวะ ชีพะ

พ.พาน กับ ว.แหวนนี้ ก็ตัวเดียวกัน แขนกัน ชีวะหรือชีพะ ชีพ ชีวะ อาชีวะ ก็คือชีวิต เป็นชีวิตพิเศษ อาตวี่นี้

ย้อนไปย้อนมา อุปสรรคตัวนี้ที่ นำหน้าชีวิตนี้ เป็นชีวิตที่พิเศษ เพราะฉะนั้น ผู้ใดที่มีชีวิตยังไม่พิเศษ

ทำอะไรอยู่ในโลกเป็นอาชีพอย่างปฏุชน อาชีพ มันก็มีแต่บาป มีแต่เวร มีแต่ภัย มีแต่ทุกข์ มีแต่ร้อน

ยิ่งไม่รู้เอาหนักๆ ใจหนักๆ ใจก็คือวิชาหนักๆ ก็ยังมีแต่เวรแต่ภัย แต่บาป

เขาสอนว่าให้รู้จักบุญบ้างเถอะ ส่งสมไปก็ไม่แน่มั้ขัด จนมาพบศาสนาพุทธ รู้ชัดว่าอย่างนี้แหละ ละล้าง

นี่เป็นตัวเวร ตัวหมุนเวียน ตัวที่ไม่รู้จักจบ เพราะฉะนั้น ถ้าคุณรู้ว่าจะอย่างนี้ เป็นแน่แล้วนะนี่ การหมุนเวียน

ที่ต่ำที่สุด คือบายมุข หรือ โลกอบาย โลกนรกอย่างนี้ ฉนวนเหล่านี้มันลึก

อาตมาเคยเมาเหล้าถึงขนาดอาเจียน เดินก็หนักว่า เราเดินตรงนะ ตอนเมานี้หนักว่าเราเดินตรง ทั้งนั้นแหละ

ไอ้จะตรงหรือไม่ตรงไม่รู้ละ ขับรถได้ ขนาดขับมอเตอร์ไซค์นี่เมา กินมาด้วยกันกับเพื่อนนี้ สมจินต์ ธรรมทัต

นั่งหวดด้วยกันนี่ Hennessy หนึ่งขวด ไชดาขวดเดียวๆ ไม่เติมไชดาอีก ตบตูดกัน อย่างธรรมดา มาเน้นน้อย

ก็ค่อยๆ ล้างคอด้วยไชดา Hennessy ขวดหนึ่งหมดสองคน สั่งแม่โขงมา อีกครึ่งขวด ไชดาขวดเดียว นั่นแหละ

ตบตูด คิดดูซิ มันจะไม่เมาทนไหวหรือ สองคนนะ Hennessy หนึ่งขวด กับแม่โขง อีกครึ่งขวด ขับมอเตอร์ไซค์อยู่

ตอนนั้น อาตมาก็เอาสมจินต์ใส่ท้ายรถ ไปส่ง บ้านเขา สมจินต์พอบอยู่หลังท้ายรถ ไม่ตกรถก็บุญแล้ว ซ้อนรถไป

ก็เอาไปส่งขึ้นบ้าน ต้องหามกัน ขึ้นบ้าน เมื่อก็งลงมาจับ ก็หามกันขึ้นบ้านให้เขาเสร็จ

อาตมาก็ขับมอเตอร์ไซค์กลับบ้าน เคยเมาขนาด หนักไหนๆ อาตมาก็เคยเมา คนอื่นเขาก็เมาจนไม่รู้ตัว หมดสติ

คือคุมสติทำอะไรไม่ได้ อาตมาก็ยัง ขับมอเตอร์ไซค์ได้ ขับรถยนต์นี่สี่ล้อนะคุณ ขับมอเตอร์ไซค์นี่สองล้อ

ตั้งแต่ไหนๆมา

แม้แต่ไปเล่นไสยศาสตร์ ทรงเจ้าเข้าผีอะไรกับเขานี้ะ มันไม่หมดสติ มันยังมีสติ รู้ตัวอยู่ว่า เราคือเรา เราคือเรา

เรายังเป็นเราอยู่นะ เรายังเป็นตัวเราอยู่ ยังมีสติเหลือ ยังไม่เคยขาดสติ จนกระทั่ง ดับไม่รู้เรื่อง ไม่เป็นเราเลย

ไม่เคยเลย เมาก็ไม่เคยหมดสติ ไปเข้าทรงก็ไม่เคยหมดสติ ไปถามสิ คนเข้าทรงนี้ เขาไม่รู้ตัวหรอก ไม่รู้เรื่องเลย

แสดงว่า มันเข้ามาสิงมาสู่หมดเลย ไม่รู้เรื่อง ไอ้เราก็อยาก เป็นอย่างนั้น ตอนเข้าทรงนี้ อายากจะหมดไม่รู้เรื่องเลย

แต่มันก็ไม่หมด มันก็ยังมินิดๆ **ล้าๆ เลื่องๆ** ลึกๆ ที่ตัวเรา เรารู้ตัวเราอยู่ แต่ก็ไปกับมันนะ ไปตามบทบาทของมัน

เป็นยังไงไป มีพลังอะไร ที่มันจะไปอย่างโลกๆ ไปกับมันอยู่ ทุกอย่างได้ แต่มันก็ยังรู้ว่ามิเรา

นี่มันก็เป็นบารมีอาตมา

อาตมาไม่รู้ แต่ก่อนไม่รู้ แต่ก่อนนี่นึกน้อยใจว่า เอ๊ เราทำไมเราไม่หมดความรู้ตัว ทำไมเราไม่หมด

ความเป็นเราเลย แต่ตอนนั้นเราไม่ได้เรียนธรรมะ ไม่ได้รู้ความเป็นเรา ความไม่เป็นเราอะไรหรอก ไม่รู้เรื่อง

ทำไมเราจึงไม่เหมือนเขา เขาบอกว่า เขาเข้าทรงสนิท เทพเข้าสิงสนิท เทวดาเข้าสิงสนิทหมด ไม่มีเหลือเรา

เพราะไม่รู้ตัวเลย เราเอ๊ ทำไมเรายังรู้ตัวว่า นึกว่าเราไม่เก่งอีกนะ เดียวนี้ถึงรู้ตัวว่า พวกนั้น

มันไม่เป็นตัวของตัวเอง มันโมหะ ไอ้เรา มันหมดโมหะแล้ว มันก็มีเรา มันก็มีอะไรที่แข็งแรง อยู่อย่างนั้น

เหมือนอย่างสิกขมาตุจินดาว่า เราก็น้อยใจนะ ไปนั่งเจโตสมณะกับธรรมกายเขา ทำไมเราไม่เห็นดวงแก้วสักที่
นั่ง แหม น้อยใจ เราไม่เห็นดวงแก้ว เสร็จแล้วก็มาที่นี้ ก็มาปฏิบัติธรรมไป ก็ดีแล้วละ คุณไม่ถูกเขามอมเมาได้
เขาครอบงำคุณไม่ติด นั่งไม่เห็นดวงแก้วก็ดีแล้ว ถ้าเห็นดวงแก้ว ป่านนี้ไม่ได้มาที่นี้แล้ว
ถูกเขาครอบงำไปทางโน้นแล้วนี่ เห็นโสดาในดวงแก้ว เห็นสัทธาในดวงแก้ว เห็นธรรมกาย
ป่านนี้เป็นพระอรหันต์ไปแล้วมั้ง เห็นธรรมกายในดวงแก้วเป็นอรหันต์ นี่ธรรมกายของ โสดา ธรรมกายของสัทธา
ธรรมกายของอนาคา ธรรมกายของอรหันต์ ก็จบแล้วนี่ พอเห็นธรรมกาย ในอรหันต์
ดวงแก้วมันก็เป็นพระอรหันต์ไปแล้ว ก็เป็นพระอรหันต์กันไป
ดีแล้วละ ไม่ได้อรหันต์ในดวงแก้ว ใช้นี่ก็เป็นทางจิตวิญญูญาณ อตตมาพูดไป ใครเข้าใจก็เข้าใจไปก่อน
ใครยังไม่เข้าใจ ก็อย่าเพิ่งเอาไปพูดเล่น อย่าไปคิดเทียบค่าโน่นค่านี้ มันจะกลับไปกลับมา หัวทก กันขวิดอยู่
ไม่ใช่เรื่องเล่น มันเรื่องลึกซึ้ง พูดเล่าสู่ฟัง
เอาที่นี้กลับมาถึงตัวเมื่อที่นี้ พูดถึงอุเบกขาที่ขึ้นต้นว่า อุเบกขาอย่างเคหสิตะนั่นนะ มันเป็นอุเบกขา ของโลกีย์
ที่มันวางเฉย ชนิดที่คุณต้องรู้เลยว่า ในขณะที่นั้นเฉยนั้นมันไม่ใช่เฉยธรรมดา มันต่างกันกับ เนกขัมมสิตอุเบกขา
(เนกขัมมสิตา อุเบกขา) วางเฉย ที่ตั้งแต่เป็นโทมนัส เนกขัมมสิตโทมนัส จนกระทั่ง เนกขัมมสิตโสมนัส
ปฏิบัติได้แล้วเป็น ปิตีสัมโพชฌงค์ เนกขัมมสิตโสมนัส เป็นปิติ สัมโพชฌงค์นั่นเอง ปฏิบัติได้ มีโพชฌงค์ ๓
ปฏิบัติได้ผล ก็เป็นปิติ มันได้ดี ซึ่งอตตมาแปล ปิติตัวนี้ว่า ได้ดี ถ้าใครฟังธรรมะอตตมา มาแต่ไหนๆ คงจำได้
เป็นองค์ฌาน ฌาน ๒ ปิติมันซัด มันได้ดี แต่คุณก็ต้องมีพุใจ แต่แรกๆ ที่คุณยังไม่เก่ง คุณจะมีพุใจ
มันเป็นอุปกิเลสซ้อน ให้ลด อุปกิเลสนั้น แต่ไม่ใช่ปลดตัวได้ดี ได้ดีพยายามสั่งสมเข้าไป ให้มันเป็นสมาธิ
ให้เป็นความตั้งมั่น ให้ได้ คุณภาพ คุณธรรมอะไรที่ดี คุณต้องเอาตัวดีไว้ วิเคราะห์ซ้อนไปอีก และ
อุปกิเลสเป็นอาการ อย่างไร ดีใจ พูใจ หลงในความดีใจ ที่ได้ดี แต่ตัวได้ดี คือคุณภาพอย่างไร พลังงานจิต ที่รู้จัก
เจโตปริยญาณ ในการรู้จักกิเลส รู้จักเข้าใจ วิจัยอาการของจิต สัญญาเป็นอย่างไร สังขารเป็นอย่างไร
เวทนาเป็นอย่างไร เจตสิกต่างๆ เป็นอย่างไร อ่านอาการให้ละเอียดลออ อุปกิเลสเป็นอย่างไร วิจัย
อุปกิเลสออกมา ฆ่า ไม่ให้มันฟูใจตัวนั้น
ถ้าปีติลดอีก ก็ปัสสัทธิเป็นความสงบระงับ ปิติปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ พอสงบระงับนั้น ก็ลึกซึ้งลงไปอีก
แม้แต่จะสงบระงับนั้น มันก็เหมือนอุเบกขานั้นแหละ แต่อุเบกขานั้นยังไม่แข็งแรงหรอก มันเป็น ความสงบระงับ
เป็นความวางเฉยได้ อย่าไปติดความวางเฉย ขนาดนี้ก่อน ซ้อนลงไปอีก สั่งสมลงไป ให้แน่นหนา ให้มันคง
เป็นสมาธิ ให้มันแข็งแรง นี่เป็นอุเบกขาล่าลอง ปัสสัทธิตัวนี้ คุณอ่านอาการ ให้ได้ พูใจกับไม่พูใจเป็นอย่างไร
วางเฉย แต่เจตสิกทำงานได้ดีนะ เวทนา สัญญา สังขาร ทำงาน ได้ดีขึ้นเรื่อยๆ คุณก็จะเก่งเป็นอินทรีย์พละ
ที่รู้จักเวทนา รู้จักสัญญา รู้จักใช้สัญญา จนกระทั่ง รู้จักใช้สังขาร วิสังขาร หรือเป็น ปุญญาภิสังขาร ปรุงเป็น ปรุง

ขัดเกล้าตัวเองก็เก่ง จนขัดเกล้าได้ จนกระทั่งเป็น ปัสสัทธิได้

ปัสสัทธิคือ จิตที่เราอาศัยสงบระงับ แต่เป็นธาตุรู้ สงบระงับคืออะไร ก็เสสนะระงับ แต่จิตเป็นธาตุรู้ มันรู้ มันยิ่งแคล้วคล่อง สังขารได้เก่งด้วยซ้ำ สัญญาก็เก่ง รู้สึกก็ได้ชัดความจริง ตามความเป็นจริง ไม่มีกิเลส ไม่มีอุปกิเลส เข้าไปสังขาร ร่วมกับเวทนาเลย เพราะเราจะเก่งเวทนา ไปจนถึง ๑๐๘ เวทนา ในเวทนานี้ จะสังเกตได้ว่า สัญญาท่านก็ไม่ได้วิเคราะหฺขอยลิกเข้าไปถึง ๑๐๘ แต่สังขารไม่ต้องไปนับมันหรอก สังขารนั้น มันสังขารอะไรก็ได้ เพราะสังขารมันปรุงแต่งเป็นโลกียะไป ๑๐๘ เลย มันนับไม่ถ้วน สังขาร มันปรุง แต่ที่นี้ สังขารอย่างไรละ สังขารอย่างวิสังขาร สังขารอย่างโลกียะ อย่างเคหสิติะ สังขารอย่าง โลกุตระ หรือ สังขารอย่าง เนกขัมมะ ทั้งสังขารอย่างพระอริยะ สังขารอย่างไร อย่างนี้ เป็นต้น เราก็ปรุงสังขารอย่างโลกุตระ หรือสังขารอย่างเนกขัมมะ นี่คือนิสัยอย่างแข็งแรง อย่าง ไม่ปรุงกิเลส เข้ามาปรุง บำเรอตนแล้ว ไม่ให้กิเลสเข้ามาร่วมสังขาร แต่ปรุง เหมือนกับแม่ครัว ปรุงอาหาร นี้เราไม่ได้เอาความชอบของเราไปปรุงเลย

เราเอาแต่ว่า เออปรุง ตอนนี้ทำกับข้าว ให้คนนี้ก่อน เรารู้จัก ปุคคลปโรปริญญตา เรารู้จักคนคนนี้ เพราะเขาชอบรสนี้ แต่ที่นี้เราปรุงกับข้าว ให้หลายคนกิน อ้อ หลายๆ คนนี้ เขารสกลางๆ อย่างนี้ เราก็ปรุงรสกลางๆ ไม่ใช่เฉพาะบุคคล แต่ปรุงรสเหล่านั้น เราเองอุเบกขา เราเองไม่ติตรสเหล่านั้นแล้ว กินก็ได้ ไม่กินก็ได้ รสนั้นนะ รสที่เรา ปรุงนะ เราปรุงให้คนอื่น เราไม่ได้เป็นเรา เราไม่ได้เอาเราเป็นหลัก เราไม่ได้เอาว่าเราชอบ และก็ไม่ได้เอา ว่าเราชัง ชังก็ไม่มี ชอบก็ไม่มี แต่เราปรุงเพื่อเขา ปรุงเพื่อผู้อื่น อย่างนี้เป็นต้น เพราะสังขารนี้ เป็นสังขารที่เราใช้เพื่อผู้อื่น ฝึกไปเรื่อยๆ ปรุงเท่านี้ เาเป็เหมือนกันแะ แอบเสพ หน่อยๆ ก็ต้องอ่าน เหลือสิ่งที่แะมเสพ ไม่ใช่เรื่องง่ายนะ คุณจจะรู้ตัว นี้เราแอบเสพ มีภาวะอยู่ นิดหน่อย คุณจะต้องมีญาณตรวจไปเรื่อยๆ อย่าเผลอเผลอ อย่าไปหลงว่า ตัวเองกิเลสเกลี้ยงไว้นัก อ่านปัสสัทธิ อ่านจิตสงบ หรือ อุเบกขา ช่วงนี้ไปสั่งสมลงเป็นสมาธิฯ จนมีภาคปฏิบัติที่มีปัจจัย มีสัมผัสเป็นปัจจัย มีอายตนะ ๖ มีองค์ประกอบ ยิ่งแข็งแรงๆ โภทย์ยิ่งหนักๆ โภทย์ยิ่งแรง คุณก็มี ประโยชน์ต่อผู้อื่นเรื่อยไป สั่งสมความเป็นประโยชน์ สมานจิตจิต ก็แข็งแรงเรื่อยๆ สมาธิตัวนี้ สั่งสม ขึ้นมาเป็น สมานจิตจิต เรื่อยๆ มันก็ซบในเป็นอุเบกขาสัมโพชฌงค์ๆ ตัวเพ่งๆ ขึ้นไปเรื่อยๆ เป็น อุเบกขาสัมโพชฌงค์ เป็นเนกขัมมสติอุเบกขา เป็นอุเบกขาที่วางเฉย ยิ่งเฉยๆยิ่งแข็งแรง ยิ่งตั้งมั่น ยิ่งโลกวิทู ยิ่งรู้เท่าทันโลก ยิ่งกระทบสัมผัส ฝูฐุสสุสะ โลกธมฺเมหิ จิตฺตํ ยสุสะ น กมฺปติ ยิ่งสัมผัส กับโลกธรรมที่จัดจ้าน โลกธรรมที่นรกโลก สวรรค์จัดจ้าน เราก็สามารถเป็นพระมาลัยลงไปโปรดสัตว์ได้ แข็งแรงได้ นรกร้อนเท่าไฟ ก็สามารรถเข้าไปช่วยมนุษย์ ที่ในโลก หรือโลกียะต่ำๆ เท่าไรก็ได้ เพราะมีอิทธิวิธี มโนเมยทธิเก่ง อิทธิวิธีเก่ง กิเลสกองเท่าภูเขา ก็เดินทะเล เหมือนเดินในที่ว่าง อุเบกขา กิเลสของโลกหนาขนาดไหน ก็เดินเหมือนทะเลภูกำแพง เดินเหมือนทะเลภูเขา ได้เก่ง ภูเขาโตยิ่งขึ้นๆ ยิ่งเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์ อิทธิเดชยิ่งขึ้น เข้าไปช่วยคนอื่นได้มากขึ้น จึงเป็นผู้รู้ร้อนลัดตัว

นี่อาตมาอธิบาย เพราะอาตมาเป็นโพธิสัตว์ พวกคุณยังไม่ถึงโพธิสัตว์ คุณก็พึงไว้เป็นเหตุผล ที่ชัดเจน อธิวิธี

ก็จะเป็นอย่างนั้น ลงไปในแดนโลกียะนั่นเอง หรือนรกจริงๆ นั่นแหละ นรกก้อยู่ใน โลกียะนี้แหละ
เข้าไปช่วยคนตกนรกได้มากขึ้น รื้อชนสัตว์ได้มากขึ้น เพราะเราแข็งแรง คุณก็สังฆม ตัวคุณได้ โสดา สกิทา
อนาคา ซ้อนไป อาตมาก็ไม่ได้พาคุณออกหน้าไปที่เดียวหรอก อาตมาก็พา คุณทำ โดยเฉพาะหมู่เจ้านี่นะ
ทุกวันนี้ เราก็เป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้นมา และก็พวกเรากันเองนี้แหละ เป็นตัวโจทย์ให้พวกเรากันเอง ตราบใด
ที่คุณไม่เลิกกัดกัน ใช้สำนวนหยาบๆ หน่อย กระแทบสัมผัสกันแล้ว ก็ถือสากันอยู่ บางคน ยังไม่มองหน้ากัน
บางคนนี้ เขี้ย เข้มขึ้นหน้ามัน คุณมาชังกันทำไม พี่น้องกันทั้งนั้น ภราดรภาพ ก็อยู่ที่ จิตเจ้านี่แหละ มีกิเลส
เราจะชังจะชอกก็อยู่ที่เรา ประชดกันแตกตันกัน มันก็เป็นบทฝึกหัด ทั้งนั้นแหละ เป็นโจทย์ทั้งนั้นแหละ

โจทย์ของการปฏิบัติธรรม นี่มากมาย กระแทกกันอย่างแรงบ้าง กระแทกกันอย่างเบาบ้าง
พวกเราไม่เหมือนชาวโลกหยาบๆ เขาหยอก ชังกัน ก็ด่ากันหยาบๆ เหมือน ปากตลาด ดีไม่ดี ก็ทุบกัน ชวนกัน
เราไม่หยอก ลีลาเหลือร้ายละ พุดเหน็บ พุดแถม กับปากหยอก ประชดกัน บางทีก็สอนกัน แลละนะ
แล้วแต่ใครจะมีลีลาสอนอย่างไร บางคนก็สอนอย่างหยาบๆ หยาบของหยาบ อย่างพวกเราด้วยนะ
มันก็ไม่เหมือนปากตลาด ว่ากันประชดกัน อย่างโน้นอย่างนี้ กันนะ มันยังมีอารมณ์ชังๆ อยู่เนี่ย มันจะรู้ตัวเลยว่า
มันหยาบชนิดนั้น ชนิดนี้ รู้สึกตัวเมื่อไหร่ ไม่เป็นการ หลุดหลง โปะฉงค้ไม่หลุดไปจากตัว เมื่อนั้นก็
ถ้าจะสอนเขาก็ชกตีหน่อย เผลอตัวเมื่อไหร่ กิเลส เข้าไปปรุงร่วม ในการที่จะสอนเขา ฝึเข้า เพราะฉะนั้น
การสอนเขาด้วยท่าทีลีลา จะเป็นกายกรรม วจีกรรม หรือแม้สายหูสายตาก็ตามมันไม่ค่อยรู้ตัว แต่คนอื่นเห็น
ไฉนจะด่าคนนี้ ดูมันด่าอย่างนั้นนะ ไฉนจะว่าคนนี้พวกเจ้านี่แหละ ถ้าคนอื่นเข้ามาสัมผัสดี โอ้ เสร็จแล้วอมเขา
แล้วพวกเรา ไม่ยอมกัน อย่างนี้เป็นต้น มันก็ชัดกันไป ชัดกันมา

พวกเจ้านี่แหละมิตรดี สหายดี สังคมสิ่งแวดล้อมดี อยู่ร่วมกันสหายนี้ สังคมสิ่งแวดล้อมดี มีโจทย์
ของพวกเรากันเองนี้แหละ จะลึกซึ้งแนบเนียนขึ้น ผู้ดีขึ้น จะไปเอาคนข้างนอกมาเป็นโจทย์ให้เรา ก็มีเหมือนกัน
แต่โจทย์อีกอย่างหนึ่ง ซับซ้อนเหมือนกัน บางทีทำให้เราเป็นผู้ดีได้เหมือนกัน ข้างนอก นะ เพราะเขาถือสามาก
บางทีนี้ เราต้องทำเป็นผู้ดีมาก ๆ บางคนถือจัด มาเห็นเรา ตัวเขาเองนั้น มันไม่ได้เป็นผู้ดีเลยนะ เขาถือของเขา

เพราะเขาตั้งค่าของเรามาสูง เพราะเราต้องผู้ดีเปรี๊ยะ อย่างนี้ เลยนะ
เพราะเราจะหยาบชนิดหยาบหน่อยนี้ไม่ได้หรอก ใส่อโฮ โศกนี่มันร้าย ทั้งๆ ที่บางที ไม่ได้ร้าย แรงอะไรเท่าไรเลย
คนตั้งค่ามาอย่างนี้ก็มี บางคนมาเจอพวกเรา บางคนก็หยาบจริงๆ มันหยาบซ้อน บางคนมองในเรื่องของวัตถุ
ธรรมดาบ้านชาวนี่ บ้านเขาสะอาดนะ พอเข้ามาที่นี้ ใส่อูชิ ที่นี้มันรก มันไม่สะอาด ฝุ่นก็มาก แค่ฝุ่นมันก็ผู้ดี
พวกอริยะอะไรฝุ่นก็มี เสาะ บางทีเขาเข้าส้วม พวกเรา อูชิ ส้วมมันก็ไม่สะอาดเลย บางทีเขาไม่เข้าด้วยซ้ำ
นั่งอยู่ข้างนอกนี้แหละ พวกนี้ปฏิบัติธรรม อย่างไร เปิดน้ำแรง ก็จริงอีก พวกเราบางคนนี่ ฟุ่มเฟือย

อีกหน่อยนี่น่าจะต้องจำกัดการใช้กันแล้ว ก็พวกเรานี้แหละ จะเป็นโจทย์แก่กันและกันอย่างจริง ให้เรียนรู้

ให้ละเอียดลเอียดอะ

พวกเรามีบุญคุณต่อกัน ไม่ได้เป็นพี่น้องกันแต่ชาตินี้หรือภพนี้ มันก็เป็นพี่น้องกันก็คือเป็นคู่ต่อสู้กันมา นั่นแหละ

ก็มาเป็นพี่น้อง มันชดกันมาไม่รู้มานานเท่าไรแล้ว จนกระทั่ง ชดกันมาเป็นพี่น้อง นี่แหละ ชดกัน

ชดกันตามอย่างพี่น้องนี่แหละ จวกกันไป จวกกันมา ชดกันไป ชดกันมา เพราะฉะนั้น ตั้งจิตไว้ ให้ดี

ตั้งจิตไว้ให้ตรง มนสิการไว้ให้ดี ถ้าตั้งจิตไว้ชอบ เราก็จะแข็งแรงต่อกัน พวกกันเองนี่ ทะเลาะ กันเอง

จนเราจะตกลงนี่ เราโง่ตายเลย พวกเรากันเองแท้ๆ พี่น้องกันเองแท้ๆ แล้วก็ชกกัน เหมือนกะ ครอบครวั ข้างนอก

มีพี่น้องกันแล้ว ก็ชกกัน ไม่ดูดำดูดีกัน กลายเป็นเงินคนละกระเป๋า กัน กลายเป็น คนละชีวิต

กลายเป็นคนเหมือนไม่ใช่ญาติกัน ไม่เผาผีกัน อะไรกันนี้ คิดดูซิ มันร้ายแรงไหม ลูกพ่อเดียว แม่เดียวกัน

โกรธกัน หรือว่า ลูกไม่เผาผีพ่อแม่ พ่อแม่ไม่เผาผีลูก อะไรนี่ มันคล้ายๆ อย่างนั้น มันเลวร้ายนะ

พวกเราเหมือนพี่น้องกัน ไม่ใช่เหมือนนะ มันก็เป็นพี่น้องกันมา แต่อาตมาไม่อยากจะพูดอะไร มันเรื่องอจินไตย

ให้มันวุ่นวาย มันมาอยู่ร่วมกันได้อย่างนี้ มันเป็นที่ เป็นน้องแล้ว ระดับโลกุตระ เรามาเป็นเหตุปัจจัย แก่กันและกัน

พยายามตั้งใจๆ พวกนี้เป็นเหตุ เป็นปัจจัยแก่เรานะ เขาอย่างนี้ จัดตั้งใจพิจารณา ให้ดีๆ นะ เออ

อย่างนี้เขาให้ประโยชน์แก่เรา เราก็เหมือนกัน บางทีผีเข้า เราก็ให้ ประโยชน์แก่คนอื่น เป็นโจทย์ให้คนอื่น

เขาผีเข้าบ้าง เขาก็เป็นโจทย์ให้แก่เรา บางคนไม่มีผีเข้าหรือก ตั้งใจเลย เจตนา เราตั้งใจเขา

เขาเจตนาจะทำโจทย์ให้แก่เราอย่างนี้ เหมือนอย่างอาตมานี้ คุณรู้หรือว่า อาตมาตั้งใจ จะให้โจทย์แก่คุณอย่างนี้

ทำไมนะ ที่กับเราจุดจเลย ที่กับคนนั้น ทำไมเอาใจจเลย จริงๆแล้ว คนที่เอาใจด้วยมากๆ นั้นนะ

ไม่ดีเท่าไรหรือหอก คนโดนดุมมากๆ นั้นนะ เหมือนกระบพ แข็งแรงนะ

อาตมานี้ จะหยาบ ก็หยาบขนาดหนึ่ง หยาบเกินนั้น อาตมาหยาบด้วยไม่ได้แล้ว ก็พอ เด็กดีก็ต้อง หยาบมาก

ก็เป็นได้ มันนัยคล้ายๆกัน ซ้อนกัน เด็กดีที่สุด ก็ต้องหยาบขนาดนี้ คนที่จิตแข็งแรงสูงส่ง ก็ต้องหยาบ

อย่างนี้บ้างด้วยเหมือนกัน นี่มันซ้อน แล้วคุณจะได้รู้อย่างไร คุณเป็นคนต่ำ หรือเป็น คนสูง อาตมาหยาบอย่างนี้

อย่างเดียวกันนี้ คุณเป็นผู้ที่ต้องทดสอบ คนนี้บรรลุลแล้วละ แต่หนักกว่านี้ จะสู้ไหวไหม หรือคุณเอง คนหยาบ

มันก็คนหนาจริงๆ ก็ต้องหยาบอย่างนี้เหมือนกัน แล้วคุณจะได้รู้อย่างไร สมมุติหยาบ เป็นผู้ดีแล้วกันนะ

แต่ถ้าสมมุติหยาบเป็นผู้ดีนะ เราจะอ่านชนิดหนึ่ง อ่านจิต ละเอียด ไม่ใช่อ่านจิตต่ำ เพราะฉะนั้น

ต้องอ่านทั้งสองด้าน เออเรา เรายังไม่รู้ว่่า ท่านแรงกับเรา อย่างนี้ เอ๊

เราหยาบอย่างชนิดดีด้านหรือว่าหยาบชนิดที่ท่านทดสอบ ลองแรง เราจะขึ้นใหม่ ถ้าจิต ของคุณเป็นจริงนะ

คุณจะขึ้นไม่ขึ้น อย่างที่จะเป็นอริยะ มันก็จะว่าขึ้นอย่างอริยะ ถ้าจิตของคุณ เป็นบุณชน หรือว่าเป็นอริยะต่ำ ขึ้นต่ำ

ด้าน ยังดีด้าน อย่างนี้ ก็โดนโจทย์แรงๆ อย่างนี้ คุณก็อ่านดู ก็เลสเราจะเป็นอย่างไร

เราจะอ่านออก ความจริง ตรงกิเลสของเราจริงๆ จะเป็นลักษณะอย่างไรนี้ ลิงคะ ความแตกต่างของ กิเลส ก็ระดับชั้น เราจะรู้เลย อ้อ กิเลสของเรายังมีพลั่วพราย หรือกิเลสของเรานี้ ใ้อโฮ นี่กิเลสแท้ ยังไม่ได้ล้าง ก็รู้ว่า อ้อ นี่ของเรา ในระดับยังไม่ได้ล้าง แต่กิเลสโดนกระทบแล้วยังไหวๆ ซึ่งมันต่าง กันกับ กิเลสอนุสัยอาสวะ กับกิเลสที่มันกระทบแล้วผิวเผ่นไหว กับกิเลสที่มีความหนาของอนุสัยอาสวะ หรืออนุสัยอาสวะด้วยซ้ำ ก่อนบ่อเรือเนาะ ปริญญาฐานกิเลส ไม่ใช่อนุสัยกิเลส ใ้อโฮ หน้าตายังเต็มตัวเลย คุณจะมีญาณที่จะอ่าน รู้ว่ามันต่างกัน เพราะฉะนั้น ถ้าเผื่อว่าโดนบ่อๆนี่นะ มันจะรู้เลย ข้อสำคัญ ก็คือ โดนบ่อๆนี้ หลายทีๆ ถ้ากิเลสพลั่วเผ่นนี่นะ กิเลส.. ที่จริงเราเคยแน่นมาแล้ว แต่มันก็ยังไหว พลั่วเผ่น น กัมปติ ไหวได้ สิ่งสมมาเรื่อย จนกระทั่ง ผู้รู้สัสสะ โลกะ ธัมเมหิ ไหวกับที่เราจะเจอว่า มันไม่ใช่ไหว มันยังไม่ได้ล้าง ก่อนบ่อเรือ หรือ เหลือก่อนที่เป็น อนุสัยอาสวะ เพราะฉะนั้น ตัวจิตที่อยู่ กับตัวจิตที่มันเกิดใหม่ ไหวนี่คือ ตัวเกิดใหม่นะ ตัวจิตที่ยังไม่ได้ล้างเกลี้ยงนี่ จิตที่ยังอยู่กับเราก่อน เพราะฉะนั้น ลักษณะมันจะต่างกัน หลายครั้งเข้า คุณจะรู้เองว่า อ้อ จิตตัวนี้ เป็นจิตตัวไหน จิตตัวนี้ เป็นจิตที่ยังไม่ได้ล้างออก หรือว่าจิตตัวนี้ เป็นภาวะที่ยังไม่แข็งแรง ยังไม่สมมติที่มันคง ยังไม่ใช่ อุกุปปาเจโตวิมุตติ ยังไม่ใช่ อุกุปปาเจโตวิมุตติเจตสิก ยังไม่ใช่ จิตตัวนี้ จิตตัวที่วิมุตติ อย่างไม่มีหวั่นไหว อีกแล้ว อุกุปปาเจโตวิมุตติ ยังไม่ใช่จิตตัวนี้

คุณก็จะเข้าไปรู้ละเอียดลเอียดในจิต เจตสิก รูป นิพพาน ฐัมมัตถ์ ของคุณเองจริงๆ เพราะเราพิสูจน์กัน ผู้ดีกระทบ เรารู้ว่า ผู้ดีกระทบกระทบเราด้วยใจทย์ อย่างนี้ คนชั้นต่ำกระทบเรา เรารู้ว่า คนชั้นต่ำกระทบเรา ลักษณะจะต่างกันอย่างไร ก็จะมีนัย ที่ต่างกัน อีกเหมือนกัน

เหมือนกับเราบอกว่า เธอพวกเรานี้เนาะ ถ้าพวกเรามาว่าอย่างนี้เราถือสา แต่คนข้างนอกว่า ไม่ถือสา นั่นก็นัยจริง เห็นพวกเรา มันเป็นอย่างนี้ไม่ได้ ก็คนอื่นหยาบกว่าเราแท้ๆ คุณยังทนได้ เจ็บๆ เพราะคุณ วางเขาไซ้ใหม่ แต่ที่คุณยึด เป็นพวกเราเป็นผู้ดี เป็นคนของเรา มันมีนัยนำขาอันหนึ่ง นี่เป็น ครูบา อาจารย์เรา หรือเป็นสมณะแล้ว ก็เป็นสมณะแล้ว น่าจะเป็นอย่างนี้ ทำไมมันไม่ดี เป็นอย่างนี้ มันไม่ได้หรอก มันถือ คุณก็ค้นหัวใจ ก็ท่านเป็นอย่างนั้นของท่าน ก็ท่านได้แค่นั้น คุณวัดเป็นใหม่ว่า ท่านสูงกว่าคุณ หรือว่าคุณสูงกว่าท่าน นัยนี้หรือเหตุปัจจัยนี้ ท่านอาจจะต่ำกว่าคุณ แต่นัยอื่น ท่านจะสูงกว่าคุณ คุณละเอียดลเอียดอย่างนั้น พอหรือยัง ยังไม่พอ คุณก็อย่าเพิ่งไปเดา อย่างน้อย สมมุติของท่าน ก็เป็นอย่างนั้น วางไว้ก่อน คุณก็มีญาณ พอรู้ไปเรื่อยๆ หรือ วางไว้ก่อน ก็วางไว้ก่อน ถ้าวางไว้ก่อนเราก็ได้ประโยชน์ เพราะสมมุติของท่านเป็นอย่างนี้แล้ว เราก็รู้จักฐานะสมมุติเป็นสัจจะ ชนิดหนึ่ง เราก็ง่าย แต่คนที่มันไม่รู้จักสัจจะ มันถืออะนะ มันไม่ต้องห่วง มี คนนั้น จะเป็นประโยชน์ อยู่นั่นแหละ ถือ เป็นสมณะแล้ว ไม่มาทำอย่างนี้ เขาก็ถืออยู่อย่างนั้นแหละ

ถึงแม้ในนี้หมด ทุกคนไม่ถือ เดี่ยวหน้าใหม่มา ไม่รู้ตัวมาถืออีกแหละ ไม่รู้ตัว คนมันมีเข้าๆ ออกๆ เยอะแยะ

คุณไม่กลัวว่าจะไม่มีใจพท์ ถ้าเราไม่เป็นใจพท์เสียแล้ว ใครเล่าจะเป็นใจพท์ นั้นแน่ะ เอลาย
คุณจะเป็นถาวรก็เอลาย ตามแต่ ยึดกันไป อีกก็ชาติก็ตามใจ มันต้องเรานี้แหละ ชัดเกล้าผู้นี้ เอลาย ได้คู่แล้ว
ซึ่งชนะเลิศกันไปนะที่ชาติ ผูกยึดกันเอาไว้ ต้องชัดเจนให้คนนี้ ไม่ชัดเจนแล้วจะเป็นใคร ถ้าไม่ใช่เรา จงไว้เลย
คู่ก็ชัดเจนไป อีกคู่ต่อสู้กันไป ฮ่าๆ ชัดกันไป ก็ชาติก็เอา

ถ้าคุณไม่วางของคุณก่อน คุณก็ยึดไปซี แต่ถ้าเราฉลาด ประโยชน์ตน วางก่อนก็ดี อันนี้ท่านนี้ แหม ท่านก็อุตสาห
ถือสมมุติ ยึดสมมุติ เอาสมมุติเป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องใหญ่ให้ได้ ใจเอง ก็แล้วไป วาง เราเป็นฆราวาสนี่
เราก็คือฆราวาส มันต้องฉลาด เป็นสิกขมาตุแล้ว หนอยสิกขมาตุนี้ จะตกรนรก หกคะเมนอย่างไร ก็ช่างเถอะ
ก็อยากได้สมมุติเป็นสิกขมาตุนี้ เราวางเราก่อน ไม่งั้นใหญ่ สิกขมาตุ ก็ต้องชัดเจน เรื่องอะไรต้องชัดเจนคนนี้
ยิ่ง แหม ไม่ต้องกับโงกเลย จิตกิเลสนี้ละ ต้องเป็นคู่ต่อสู้ ชัดเกล้า จงเวรจงกรรม เป็นคู่ต่อสู้ ชัดให้ได้ จะชัด
คุณจงเวรกันไว้ อีกหลายชาติ ก็ชาติก็ได้ ไม่เป็นไรหรอก ถ้าไม่รู้ตัว สิกขมาตุรูปนั้นไม่รู้ตัว สิกขมาตุคนนั้นไม่วาง

จนกระทั่ง ล้างของตัวเองได้ จนกระทั่ง รู้ว่าตัวเอง อ้อ คนนี้มาทำให้เราได้ประโยชน์

เราจะรู้ว่าคนนี้ให้ประโยชน์แก่เรา

สุดท้าย วางแล้ว ก็ขอบคุณ แก้กั๊บ จนคนนั้นเขาจะต้องรู้ตัว มีญาณรู้ตัว ถ้ามีญาณรู้ตัว ทั้งๆ ที่ท่านเป็น
อรหันต์แล้ว คุณก็ยังไม่ชัดท่าน คุณก็ชัดพริ้นะซี คนนั้นก็ใจอยู่ จนกระทั่ง อรหันต์ก็ต้อง ช่วยคนนั้น เอล
เราเป็นอรหันต์แล้ว เราจะช่วยคนนี้ได้ยังไง จนกระทั่ง คนนั้นรู้ตัว แล้วก็ยอมรับ หมดอึดตามานะ หมดถือดี
ยอมรับนับถือ อ้อ เป็นอรหันต์จริงแล้ว จึงเกิดญาณรู้อรหันต์จริง โนนแหละ ถึงจะวางกัน พุดไป ก็ฟังดี
ไม่ใช่เบาอะ นาน แต่จะจงเวร แต่ละคู่ๆ นี่นาน เพราะฉะนั้น เราจะเอาประโยชน์ตน มีคู่ต่อสู้เยอะนะ วางบ้าง
ที่คัดเล็อกมาไว้ในนี้แล้วนะ ช่างนอก ก็วางได้ แต่ในนี้แหละ ก็มีคู่ต่อสู้เสียหมด ก็คุณไม่ทุกข์ จะทนไหวหรือ
มันจะมีวิบากเป็นอจินไตย อย่างหนึ่ง

ขนาดอาตมา ถ้าบอกพวกคุณ คุณก็ต้องไปเตรียมตัว เอลนี่วางเถอะ คนนี้วางเถอะ ก็ยังมีบางคน ว่าจะวาง
แต่มันวางไม่ลงหรอก วิบากมันมีกัน อจินไตยนี่นะ คนนี้เราว่าวางแล้ว ทำไมมันยังถืออยู่นะ คนนี้ ๆ
เราว่าจะวางนะ มันก็ยังถือไอ้คนนี้ ที่จริง คุณดูดี ๆ เอละ คนนั้นหยาบกว่าคนนี้ด้วยซ้ำไป แต่คุณก็ไม่ถือสาเขา
ไอ้คนนี้นั้นไม่หยาบเท่าไหวหรือจริงๆ ไม่หยาบเท่าคนนั้นหรอก แต่มันก็วาง ไม่ได้ คนนี้นะ นั้นแหละ
มันผูกยึดกันมา เป็นคู่เวร คู่กรรมกันมา ทั้งรัก ทั้งชัง ทั้งหวาน และขมขื่น ๑๖ ปีแห่งความหลัง
มันหลังมาไม่รู้กี่ชาติ ทั้งรัก ทั้งชัง ทั้งขม ทั้งขื่น มันเป็นคู่เวรคู่กรรม คู่รักคู่ชัง กันมา กันตั้งเท่าไหว
อจินไตยมันอีกมากมายเหลือเกิน เอาจบ อจินไตยนี้ไว้ ไม่อยากให้คุณคิดมาก ให้รู้ปัจจุบัน เรายึดติดกันอยู่
จะจงเวรด้วยรัก หรือจงเวรด้วยชัง ก็ตามแต่ กิเลสนี้ ต้องละ ทั้งรอบชัง รอบรัก ทุกประตุ

ถอดโดย ยงยุทธ ใจคุณ ๗ พ.ค. ๓๗

ตรวจทาน ๑ สม.ปราณี ๙ มิ.ย. ๓๗

พิมพ์โดย ทองแก้ว ทองแก้ว

ตรวจทาน ๒ โครงการถอดเทปฯ ๒๙ มิ.ย. ๓๗

ADD3.TAP

